

**POSELSTVÍ PAPEŽE BENEDIKTA XVI. KE XLVII. SVĚTOVÉMU DNI
SDĚLOVACÍCH PROSTŘEDKŮ
12. května 2013**

„Sociální sítě jako brány pravdy a víry i nové prostory pro evangelizaci“

Drazí bratři a sestry!

S blížícím se Světovým dnem sdělovacích prostředků roku 2013 bych vám chtěl nabídnout některé úvahy na stále důležitější téma, které se týká způsobu, jakým dnes lidé mezi sebou komunikují. Chtěl bych se zamyslet nad rozvojem digitálních sociálních sítí, které přispívají ke vzniku nové „agory“, veřejného a otevřeného prostoru, kde lidé sdílejí své myšlenky, informace a názory a kde rovněž mohou vstupovat do života nové vztahy a nové formy společenství. Jestliže tyto prostory posuzujeme správně a vyváženě, přispívají k prosazování takových způsobů dialogu a diskuse, které – pokud se vedou s úctou a respektem k *privacy*, se zodpovědností a oddaností pravdě – mohou posilovat svazky jednoty mezi lidmi a účinně napomáhat harmonii lidské rodiny. Výměna informací se může stávat skutečnou komunikací, komunikační spojení mohou dozrávat v přátelství a kontakty usnadňovat společenství. Je-li posláním sociálních sítí uvádět do chodu tuto velkou potencialitu, pak lidé, kteří do nich vstupují, se musí snažit, aby byli autentičtí, neboť v těchto prostorech se nejen předávají myšlenky a informace, ale v konečném důsledku lidé sdělují sebe samotné. Rozvoj sociálních sítí vyžaduje od svých uživatelů úsilí o to, aby budovali vztahy, nacházeli přátelství, hledali odpovědi na své otázky, bavili se, ale také aby byli intelektuálně stimulováni a sdíleli své schopnosti a znalosti. *Network* se tak stále více stává součástí celkového propojení celé společnosti, neboť spojuje lidi na základě těchto základních potřeb. Společenské sítě jsou tedy živeny tužbami zakořeněnými v lidském srdci.

Kultura *social network* a změny ve formě a stylu komunikace představují náročnou výzvu všem, kdo chtějí hovořit o pravdě a o hodnotách. Jak je tomu také u jiných sdělovacích prostředků, smysl a účinnost různých forem sdělení jsou i zde často určovány více jejich popularitou než důležitostí a hodnotou jejich obsahu. Popularita je pak často spojena spíše se slávou či s přesvědčovacími strategiemi než s logickou argumentací. Diskrétní hlas rozumu může být někdy potlačován rozruchem z přemíry informací a nedokáže vzbudit pozornost, jakou si získává ten, kdo se vyjadřuje podmanivějším způsobem. *Social media* tedy vyžadují nasazení ode všech, kdo si uvědomují hodnotu dialogu, rozumné debaty a logické argumentace. Potřebují lidi, kteří se snaží kultivovat způsoby rozhovoru a hledají vyjádření, apelující na ty nejvyšší tužby účastníků komunikačního procesu. Dialog a debata mohou vznikat a rozvíjet se také tehdy, když se při nich berou vážně i nositelé jiných myšlenek, než jsou ty naše. „Vzhledem ke kulturní odlišnosti je třeba usilovat o to, abychom nejen akceptovali existenci kultury toho druhého, ale také se snažili nechat

se jí obohacovat a nabízet jí to dobré, pravdivé a krásné, co máme my“ (*Projev na setkání se světem kultury*, Belém, Lisabon, 12. května 2010).

Výzva, již musí čelit obsažnost sociálních sítí, je jejich schopnost těžit z plné účasti věřících, kteří si přejí sdílet Ježíšovo poselství a hodnoty lidské důstojnosti, prosazované jeho učením. Věřící si totiž stále více uvědomují, že radostná zvěst, pokud ji nelze poznávat i v digitálním prostředí, může potom chybět ve zkušenosti mnoha lidí, pro něž je tento prostor zásadně důležitý. Digitální prostředí není nějakým paralelním nebo čistě virtuálním světem, ale pro mnoho lidí, zvláště mladých, je součástí jejich každodenního života. Sociální *network* je plodem interakce lidí, ale pak také sám dává nové formy komunikační dynamice, která utváří vztahy. Vnímavá pozornost vůči tomuto prostředí je tedy důležitým předpokladem pro smysluplnou přítomnost v něm.

Schopnost používat nové výrazové prostředky se vyžaduje nejen proto, abychom drželi krok s dobou, ale právě proto, aby nekonečné bohatství evangelia mohlo nacházet nové výrazové formy, které jsou schopné zasáhnout mysl a srdce všech. V digitálním prostředí je psané slovo často doprovázeno obrazy a zvuky. Tak jako Ježíšova podobenství, každé účinné sdělení vyžaduje zapojení představivosti a citovosti u všech, které chceme pozvat k setkání s tajemstvím Boží lásky. Ostatně víme, že křesťanská tradice byla vždy bohatá na znamení a symboly; mám na mysli např. kříž, ikony, obrazy Panny Marie, jesličky, kostelní vitráže a malby. Podstatnou část uměleckého dědictví lidstva vytvořili umělci a hudebníci, kteří se snažili zachytit pravdy víry. Autentická přítomnost věřících v sociálních sítích se projevuje tím, že předávají dál pravý zdroj své naděje a své radosti – víru v Boha, oplývajícího milosrdenstvím a láskou, kterou zjevil v Ježíši Kristu. Takové sdílení nespočívá pouze ve výslovném hlásání víry, ale i ve svědectví, to znamená ve způsobu, jímž se komunikují „volby, preference a úsudky, které jsou v hlubokém souladu s evangeliem, i když se o něm výslovně nehovoří“ (*Poselství pro Světový den sdělovacích prostředků 2011*). Zvláště důležitým způsobem, jak vydávat svědectví, je ochota darovat se druhým a být disponibilní, trpělivě a s úctou se zajímat o jejich otázky a pochybnosti na cestě, na níž hledají pravdu a smysl lidského života.

Vznik sociálních sítí, zaměřených na dialog o víře a na víru, potvrzuje důležitost a význam náboženství ve veřejné a společenské debatě. Pro ty, kdo dar víry přijali s otevřeným srdcem, se nejradikálnější odpověď na otázky člověka o lásce, pravdě a smyslu života – otázky, jež na sociálních sítích nechybějí – nachází v osobě Ježíše Krista. Je přirozené, že člověk, jenž má víru, touží po jejím ohleduplném a citlivém sdílení i s těmi, s nimiž se setkává v digitálním prostředí. Má-li však sdílení naší víry schopnost přinášet plody, je to koneckonců vždycky jen díky vlastní síle Božího slova dotýkat se lidských srdcí, jež předchází našemu úsilí. Víra v moc Božího působení musí vždy překonávat jistotu, vkládanou do používání lidských prostředků. Jsme povoláni k pozornému rozlišování i v digitálním prostředí, kde se snadno rozeznávají příliš ohnivé a konfliktní tóny a kde mnohdy může převládnout senzacechtivost. Vzpomeňme si přitom, že Eliáš nerozeznal Boží hlas v prudkém a silném větru ani v zemětřesení a v ohni, ale „v tichém a jemném vánku“ (*1 Král.*

19,11-12). Musíme důvěřovat v platnost toho, že základní touhy člověka milovat, být milován a nacházet smysl a pravdu – ty, které Bůh sám vložil do lidského srdce – umožňují také ženám a mužům naší doby, aby byli vždy a všude otevřeni tomu, co blahoslavený kardinál Newman nazýval „laskavým světlem“ víry.

Sociální sítě mohou být nejen nástrojem evangelizace, ale i faktorem lidského rozvoje. Například v některých zeměpisných a kulturních prostředích, kde se křesťané cítí izolováni, mohou sociální sítě posilovat vědomí jejich faktické jednoty s univerzálním společenstvím věřících. Sítě usnadňují sdílení duchovních a liturgických pramenů a umožňují lidem, aby se modlili s posíleným vědomím, že jsou blízko těm, kdo vyznávají tutéž víru. Autentické a vzájemné zapojení se do otázek a pochybností těch, kdo jsou od víry vzdáleni, nám má umožnit, abychom si sami uvědomili potřebu posilovat modlitbou a reflexí svou víru v Boží přítomnost i svou účinnou lásku: „Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, ale neměl lásku, jsem jako znějící kov a cimbál zvučící“ (1 Kor 13,1).

Existují sociální sítě, které v digitálním prostředí poskytují dnešnímu člověku možnosti pro modlitbu, meditaci a sdílení Božího slova. Tyto sítě však také mohou otevřít dveře k jiným dimenzím víry. Právě díky kontaktu, který začal nejprve *online*, objeví mnoho lidí důležitost přímého setkání, zážitku společenství anebo také pouti, což jsou vždy důležité prvky na cestě víry. Když se snažíme zpřítomňovat evangelium v digitálním prostředí, můžeme tím také zvát lidi, aby prožili modlitební setkání nebo liturgickou slavnost na nějakém konkrétním místě, v kostele nebo v kapli. Důslednost a jednota ve výrazech naší víry a našeho svědectví by neměly chybět v žádném prostředí, kam nás život postaví, ať už fyzickém, nebo digitálním. Jakýmkoli způsobem a kdykoli jsme s druhými lidmi, vždy jsme povoláni, abychom až do posledních končin země dávali poznat Boží lásku.

Prosím, aby vás Boží Duch vždy provázel a dával vám světlo, a ze srdce vám všem žehnám, abyste se stali skutečnými hlasateli a svědky evangelia. „Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu“ (Mk 16,15).

Ve Vatikánu 24. ledna 2013, na svátek sv. Františka Saleského

Benedictus PP XVI